

Meetnet nachtvlinders

Nieuwsbrief september 2026

Beste nachtvlindertellers, we merken het steeds meer: het najaar is in zicht. Ondanks dat de temperaturen de laatste weken 's nachts af en toe nog behoorlijk geschikt waren om nachtvlinders waar te nemen, zitten we nu alweer bijna twee weken in september en duiken de typische najaarssoorten steeds meer op in de vallen. In deze nieuwsbrief behandelen we enkele opvallendheden uit de afgelopen maand augustus en blikken we zoals gewoonlijk ook weer vooruit op de aankomende periode.

In augustus zijn er in het meetnet **940** soorten waargenomen. Ondanks dat jullie vast hebben gemerkt dat de diversiteit naarmate de maand vorderde wat afnam, is dit alsnog een mooi aantal. Het ging om **440** soorten macronachtvlinders en dus **500** soorten microvlinders. Het totale aantal nachtvlinders stond in de maand augustus op **112923**.

Bijzondere soorten van afgelopen maand waren onder andere de **eikelspaandermot** (*Blastobasis glandulella*), **wollegras-uil** (*Celaena haworthii*), **ni-uil** (*Trichoplusia ni*), **heide-oogspanner** (*Charissa obscurata*), **populierengroenuil** (*Earias vernana*) en **prachtbeer** (*Utetheisa pulchella*).

Top twintig soorten augustus

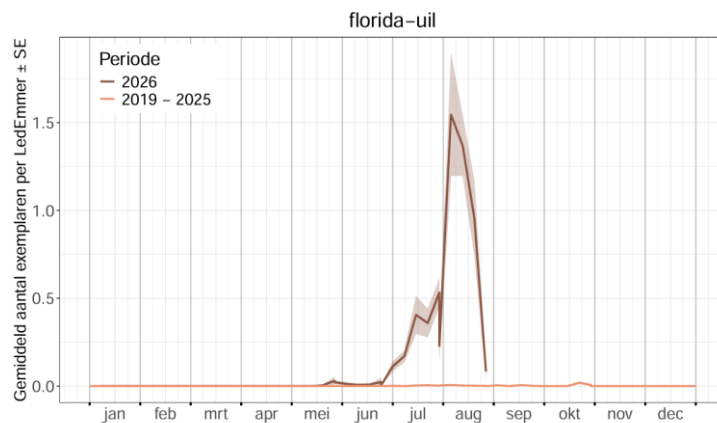
Hieronder is de top twintig soorten van de maand augustus te zien. We hebben besloten om vanaf nu in iedere maand dat er veel soorten actief zijn, een top twintig te laten zien in plaats van een top tien. In de top twintig komen een aantal interessante dingen naar voren.

Tabel 1: De top twintig van augustus 2026

	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Groep	Exemplaren	Locaties
1	gewone grasuil	<i>Luperina testacea</i>	macro	10968	752
2	strooiselmot	<i>Endotricha flammealis</i>	micro	6210	269
3	zwarte-c-uil	<i>Xestia c-nigrum</i>	macro	4472	639
4	huismoeder	<i>Noctua pronuba</i>	macro	4251	657
5	bleke grasuil	<i>Mythimna pallens</i>	macro	3258	417
6	oranje wortelboorder	<i>Triodia sylvina</i>	macro	2908	590
7	zuidelijke stofuil	<i>Hoplodrina ambigua</i>	macro	2825	383
8	variabele grasmot	<i>Agriphila tristella</i>	micro	2466	271
9	blauwooggrasmot	<i>Agriphila straminella</i>	micro	2332	336
10	groente-uil	<i>Lacanobia oleracea</i>	macro	1971	432
11	florida-uil	<i>Spodoptera exigua</i>	macro	1919	320
12	zwartvlekgrasmot	<i>Agriphila inquinatella</i>	micro	1732	158
13	puta-uil	<i>Agrotis puta</i>	macro	1585	324
14	gele eenstaart	<i>Watsonalla binaria</i>	macro	1434	325
15	zwartkamdwergspanner	<i>Gymnoscelis rufifasciata</i>	macro	1303	360
16	buxusmot	<i>Cydalima perspectalis</i>	micro	1294	171
17	vogelkersstippelmot	<i>Yponomeuta evonymella</i>	micro	1288	203
18	gerande spanner	<i>Lomaspilis marginata</i>	macro	1194	305
19	brandnetelbladroller	<i>Celypha lacunana</i>	micro	1188	281
20	haarbos	<i>Ochropleura plecta</i>	macro	1126	345

De gewone grasuil staat met stip op nummer één met meer dan tienduizend exemplaren in augustus. Deze soort wordt voornamelijk in het agrarisch gebied in grote aantallen aangetroffen, en in mindere mate ook in tuinen en natuurgebieden. Ook de huismoeder werd in behoorlijke aantallen waargenomen, en dat gaat in de eerste helft van september nog zo door. Een groot aantal van jullie zal ongetwijfeld veel huismoeders aantreffen in de vallen. Op sommige locaties worden meer dan 150 exemplaren in één LedEmmer gemeld.

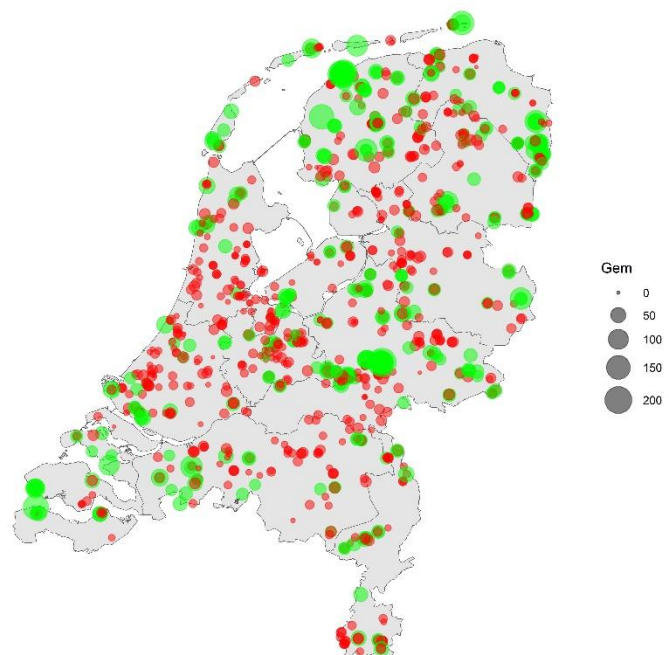
De florida-uil vinden we op plek elf, en dat is voor deze soort opvallend hoog in de top twintig. De florida-uil was tot voor kort een zeldzame trekvlinder die slechts af en toe gezien werd. Op sommige plekken kon de soort zich ook handhaven in kassen. De aantallen die dit jaar gezien worden, zijn echter nooit eerder vastgesteld. In sommige vallen worden ook parende exemplaren gezien en ook voortplanting is deze nazomer al vastgesteld. Het zijn tegenwoordig dus lang niet allemaal meer trekvlinders, maar ook nakomelingen van exemplaren die hier eerder deze zomer terecht zijn gekomen. Vooral in de eerste twee weken van augustus werd de soort verspreid door het hele land op vele meetpunten gezien, maar we verwachten in de maand september en oktober zeker ook nog weer behoorlijke aantallen.

Gemiddelden door het land

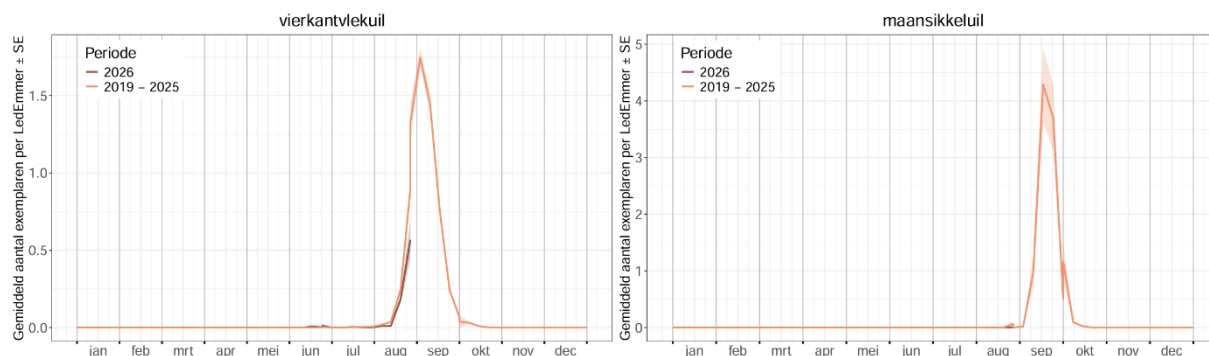
We krijgen wel eens de vraag hoe de aantallen van bepaalde meetpunten zich verhouden tot de meetpunten in de rest van het land. Aangezien er in de maand augustus veel geteld én veel waargenomen wordt, laten we de kaart van de afgelopen maand hier zien. Goed om te onthouden is dat de rode stippen veelal meetpunten in het stedelijk gebied zijn, waar sowieso een stuk minder in LedEmmers wordt aangetroffen dan in het buitengebied en in natuurgebieden. Het gaat bij deze kaart enkel om de macronachtvlinders, de microvlinders zijn hier even buiten beschouwing gelaten.

Gemiddeld (21) aantal macronachtvlinders in maand 8 2026

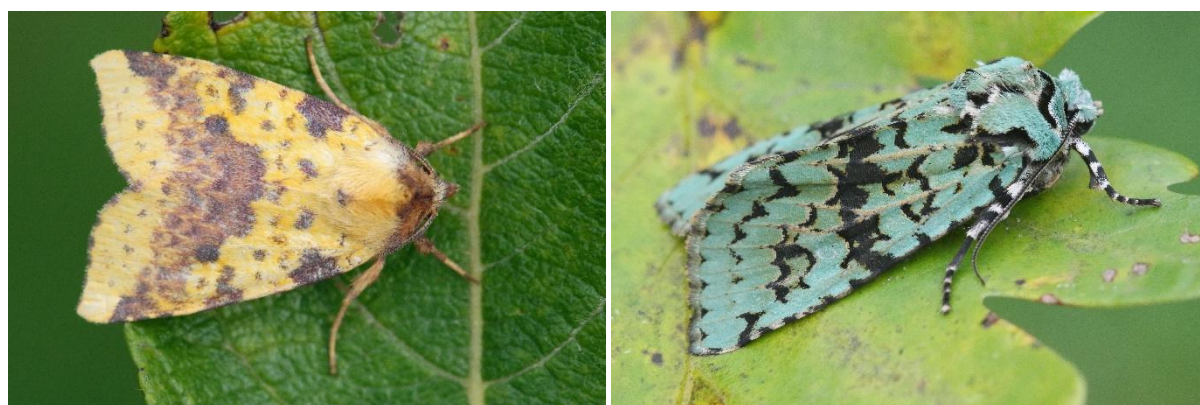
Wat kunnen we de aankomende periode verwachten?

In de maand september en begin oktober zijn er een aantal typische soorten die veel in de vallen worden waargenomen. Een voorbeeld is de vierkantvlekkuil. Een echte septembersoort met behoorlijk wat variatie tussen verschillende exemplaren als we kijken naar kleur en tekening. Op bepaalde plekken kunnen behoorlijk hoge aantallen van deze soort waargenomen worden. Daarnaast zijn de eerste maansikkeluilen ook weer waargenomen. Deze soort neemt in ons land qua verspreiding flink toe en vorig jaar werden op bepaalde locaties in het noorden enorme aantallen van deze soort aangetroffen in LedEmmers, vooral in het agrarisch gebied. Het ging soms om honderden exemplaren per val.

De vliegtijdgrafiek van de vierkantvlekkuil en de maansikkeluil uit het meetnet. Beide soorten hebben in de komende periode hun vliegpiek.

Daarnaast zijn er ook enkele soorten die iets schaarser zijn dan bovengenoemd tweetal. Neem bijvoorbeeld de verschillende soorten gouduilen die de aankomende periode actief zijn. De lindegouduil bijvoorbeeld komt niet extreem goed op licht, maar wordt in het stedelijk gebied waar veel lindes staan toch regelmatig waargenomen. Hetzelfde geldt voor de iepengouduil, essengouduil en de populierengouduil. Dit zijn soorten die vaak in tuinen worden gezien. In natuurgebieden gaat het voornamelijk om de gewone gouduil, saffraangouduil en wilgengouduil. Daarnaast kunnen we richting het eind van de maand september de diana-uilen weer verwachten.

De wilgengouduil (l) en de diana-uil (r) zijn twee fraaie soorten die je de aankomende periode tegen kunt komen, ook in tuinen.

Nacht van Verwondering; een groot succes

Op 4 en 5 september werd de eerste editie van de Nacht van Verwondering georganiseerd door De Vlinderstichting. De bedoeling van deze happening is om nieuwe en ook jonge mensen met nachtvlinders in contact te brengen, niet in plaats van de Nationale Nachtvlindernacht, maar als aanvulling daarop. Voordeel van september is dat er flink vroeger kan worden begonnen met de activiteit. Zo wordt de drempel voor veel mensen om mee te doen lager. Er waren dit jaar zo'n 40 activiteiten; nachtvlinderen met lamp en laken, smeren en, dat was nieuw, het gezamenlijk legen van vlindervallen in de ochtend.

Het weer was overdag niet zo goed en twee activiteiten zijn daarom afgelast, maar bij de andere activiteiten bleek het een prima nachtvlindernacht te zijn. Het aantal deelnemers varieerde, maar er waren plekken waar meer dan 40 mensen zich verwonderden. Zowel op licht als op stroop kwamen flink wat vlinders af. Een topper was de vlinderval in de Hoeksche Waard, waar meer dan 320 vlinders in zaten. Het duurde van zeven uur tot half tien voor alles was uitgezocht. De bezoekers waren stomverbaasd over deze vangst. In Amsterdam werd genachtvlinderd vlak bij een punkconcert en dat leverde een flink aantal jonge belangstellenden op 😊.

De bedoeling is om jaarlijks in het eerste weekend van september deze nacht te organiseren. Wij willen iedereen die een activiteit heeft georganiseerd of bijgewoond bedanken, en hopelijk tot volgend jaar!

Waar houdt Team Nachtvlinders zich momenteel mee bezig?

Naast het schrijven van deze nieuwsbrief zijn we druk bezig met de voorbereidingen voor de eerste Rode Lijst macronachtvlinders, die aankomend voorjaar zal worden afgerond. Op dit moment zijn we oude waarnemingen van de bekende nachtvlinderverzamelaar Lempke aan het digitaliseren, zodat we ze daarna in de Nationale Databank Flora en Fauna kunnen zetten. We hebben hierbij ook veel hulp van vrijwillige invoerders gehad. Die gegevens kunnen dan worden gebruikt voor de berekeningen over hoe goed of slecht het met een soort gaat in vergelijking met vorige eeuw. We krijgen gelukkig ook hulp van leden van de Nederlandse Entomologische Vereniging en andere experts bij het bespreken en bediscussiëren van lastige soorten. We zijn hen daarvoor heel erg dankbaar! Daarnaast zijn we bijvoorbeeld nog druk met het maken van een nieuwe nachtvlindercursus. Kortom, genoeg te doen!

In het nieuws

- [Gamma-uilen vliegen in licht en donker](#)
- [Droogte raakt ook vlinders en libellen](#)
- [Goudlichtmot profiteert van heideherstel](#)
- [Blind voor vlinders die écht verdwijnen](#)

Contact

Landelijk Meetnet Nachtvlinders

Rik Wever, Rutger Lanjouw, Maurits Močnik, Jurriën van Deijk, Jannes Boers en José Kok

Telefoonnummer: 0317-467346

E-mailadres: meetnet@vlinderstichting.nl

Deze nieuwsbrief wordt via e-mail verstuurd aan alle tellers van het Landelijk Meetprogramma Nachtvlinders. Mocht je geen prijs stellen op de nieuwsbrief, dan kan je de verzending stoppen door op meetnet.vlinderstichting.nl bij instellingen de optie 'Nieuwsbrief ontvangen' uit te zetten.